

PM 2017:35 RI (Dnr 110-1999/2016)

Taxi och samåkning – i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86)

Remiss från Näringsdepartementet

Remisstid den 13 mars 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Taxi och samåkning - i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86)" hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Näringsdepartementet har remitterat Taxi och samåkning – i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86) till Stockholms stad för yttrande. Utredningen lämnar författningsförslag angående följande punkter: En obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon, utan möjligheter till dispens. En ny kategori av yrkesmässig personbefordran med personbil eller lätt lastbil utan obligatoriskt taxameterkrav. Ändringar eller förtydliganden av de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner.

Utredningen i sin helhet finns tillgänglig på [Regeringens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Trafiknämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret stödjer de förslag som betänkandet lämnar och delar de avväganden som görs mellan taxi och samåkning.

Servicenämnden uppfattar det som att förslagen och betänkandet som helhet innebär vissa nya regler, klargöranden och definitioner som kan bidra till att tydliggöra förutsättningar, underlätta kontroll och klargöra vissa avgränsningar gällande taxi-branschen.

Stockholms Stadshus AB välkomnar de förslag som lämnas och bedömer att en moderniserad lagstiftning för taxi och samåkning gynnar seriösa aktörer och leder till förbättrad konkurrens, samtidigt som det bidrar till ökad trygghet och till minskade klimatutsläpp vid samåkning. Utöver de förslag som presenteras i utredningen är frågan om oskäliga belopp för taxiresor fortsatt en mycket angelägen fråga.

Mina synpunkter

Sverige ligger i framkant vad gäller digitalisering. Den ökade digitaliseringen och delningsekonomin kombinerat med ett välutvecklat kommunikationsnät leder till en stor framväxt av nya och smarta lösningar som underlättar vardagen för stockholmarna, exempelvis så som taxitjänster. Ett ökat användande av kollektivtrafik och samåkningstjänster är i linje med stadens klimatmål.

Marknaden förändras hastigt och en helt ny marknad av tjänster för gemensam användning av bil och taxiliknande tjänster växer fram, vilket får till följd att befintliga regelverk utmanas. För att kunna ha kontroll och insyn i en av de två mest avreglerade taximarknaderna i världen när det gäller tillträde till marknaden och prissättning är det av största vikt att följa med i utvecklingen. En anpassning av regelverken möjliggör för Sverige att åter bli världsledande på att använda digitaliseringens möjligheter.

Utöver de förslag som presenteras i utredningen är frågan om oskäliga belopp för taxiresor fortsatt en mycket angelägen fråga som bör följas och prioriteras för att vi ska få en sund taxinäring.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen "Taxi och samåkning - i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86)" hänvisas till vad som sägs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 15 februari 2017

KARIN WANNGÅRD

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Sammanfattning av utredningen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut bifalls delvis.
2. Därutöver anfördes följande som svar på remissen från näringsdepartementet.

I taxiutredningens betänkande från regeringen presenteras förslag till nya regler inom taxi-branschen och förtydliganden för de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner. Det är en välkommen utredning, inte minst mot bakgrund av de oklarheter som råder gällande skatter och regelverk i förhållande till tjänster där privatpersoner delar, lånar och hyr varor och tjänster av varandra.

I de nuvarande reglerna för att bedriva taxiverksamhet krävs bland annat att bilen är utrustad med taxameter, att föraren ska tillhandhålla en taxilicens och att bilen måste vara registrerad som taxi. Alliansen anser att taxibranschen har en stor potential att skapa fler jobb och

sänka trösklarna till arbetsmarknaden, inte minst för personer som annars hade varit långt ifrån arbetsmarknaden. För det krävs dock en förändrad lagstiftning som är kompatibel med ny teknik och som underlättar för fler att bedriva taxiverksamhet.

Utredningen föreslår bland annat en ny kategori av yrkesmässig personbefordran med personbil eller lätt lastbil utan obligatoriskt taxameterkrav. Det är positivt – så länge faktura eller prisuppgift skickas till kunden borde inte taxameter vara behövligt. Däremot hade det varit önskvärt om utredningen även granskat huruvida privatpersoner som har körkort, är ostrafade och har rätt försäkringar kan köra personer mot betalning.

Det är naturligtvis viktigt att företag gör rätt för sig, men även lagstiftningen måste uppdateras. Den får inte vara ett hinder för innovation och ny teknik. För Stockholms del öppnar ny teknik för en modern storstad med möjligheter för alla. Det handlar inte bara jobben utan också miljön. Genom att modernisera lagstiftning och sänka trösklarna in till taximarknaden kan vi minska trängsel och utsläpp i innerstaden när bildelandet ökar.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) och Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringen tillsatte år 2015 en särskild utredare med uppdrag att utreda och eventuellt lämna förslag till nya regler på taxiområdet samt att se över och eventuellt föreslå förtydliganden för de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner. I enlighet med direktivet presenterades utredningen den 30 november 2016.

Utredningens författningsförslag föreslår följande förändringar:

- Obligatorisk användning av taxameterutrustning i taxifordon utan möjligheter till dispens.
- En ny kategori av yrkesmässig persontrafik/persontransport med personbil eller lätt lastbil utan obligatoriskt taxameterkrav.
- Ändringar eller förtydliganden av de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner.

Utredningen diskuterar även angränsande frågor såsom exempelvis förhållandet mellan taxi och samåkning där till exempel icke-professionella förare är intresserade av att erbjuda taxi, eller åtminstone taxiliknande tjänster, med sina privata bilar. En annan tydlig trend är utvecklingen av integrerade mobilitetstjänster, det vill säga att man kan boka och/eller betala för flera transporttjänster (till exempel kollektivtrafik, taxi och samåkning) på ett enda ställe. Utredningen lämnar dock endast förslag i enlighet med utredningsdirektiven.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB. Trafiknämnden har avstått från att svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret uppfattar Taxiutredningens förslag som en konsekvens av ökad digitalisering, ökat intresse för delningsekonomi och nya affärsmodeller.

Framväxten av nya affärsmodeller inom ramen för taxinäringen ställer krav på anpassning av lagstiftning, något som utredningens direktiv tar avstamp i.

Stadsledningskontoret stödjer de förslag som betänkandet lämnar och delar de avväganden som görs mellan taxi och samåkning.

Ungefär tio procent av de aktörer som har taxitrafiktillstånd har dispens från kravet att ha taxameter. Detta innebär också att fordonen inte behöver vara försedda med taxiskylt eller prisinformationsdekal. Under år 2017 införs skyldighet för taxiföretag med taxifordon som har taxameterutrustning att anslutna sig till en redovisningscentral. Innebörden av en sådan anslutning är att uppgifter som lagras i taxametern överförs till redovisningscentralen i vart fall veckovis. För att reformen med redovisningscentraler ska få full genomslagskraft och för att aktörer på marknaden ska behandlas lika, är det bra att möjligheten till dispens från kravet

att ha taxameter tas bort.

Att beställningscentralerna ska ta emot beställningar och betalningar samt fördela taxi-uppdrag till taxiföretag och samla in, lagra och lämna ut uppgifter om sådana förhållanden och uppgifter från sådan särskild utrustning för taxifordon som avses i taxitrafiklagen innebär att skattekontrollen blir mer effektiv.

Betänkandets förslag bidrar till lika villkor mellan aktörer och stärker konkurrensen på marknaden. Staden ser positivt på att det skapas goda, stabila förutsättningar för en sund taxinäring.

Att reglerna för samåkning förtydligas är positivt. Ett ökat användande av kollektivtrafik och samåkningstjänster är i linje med stadens klimatmål. Befintliga regler om samåkning utgör undantag från reglerna om taxitrafik. Digitaliseringen och utvecklingen av ny teknik har nu skapat nya förutsättningar för personer som inte känner varandra att samåka. På transportmarknaderna världen över har det vuxit fram en rad olika typer av tjänster för gemensam användning av bil och taxiliknande tjänster. Detta får till följd att befintliga regelverk utmanas. Samåkning som erbjuds till bekanta föreslås även fortsatt vara oreglerad och samåkning som erbjuds till obekanta definieras inte som taxitrafik under förutsättning att kostnaderna delas och att innehavaren av bilen eller föraren inte få gör en ekonomisk vinst vid samåkningen. Sammantaget görs så att tydliga gränser mot taxitrafik skapas.

Remissen "Taxiutredningens betänkande Taxi och samåkning - i dag, i morgon och i övermorgon (SOU 2016:86)" anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 31 januari 2017 följande.

1. Servicenämnden återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Servicenämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Gunilla Hansson (C) som instämde i förslag från Henrik Sjölander m.fl. (alla M).

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen konstaterar att förslaget om kontrollutrustning syftar till att uppnå en jämn kontrollstandard av hela taxibranschen till mindre kostnader jämfört med tidigare. Därmed kan det skapas förutsättningar för ökad tydlighet för kunderna vad gäller beställning, pris och betalning av taxitjänster. Vidare förväntas det att en bättre kontroll av körningar och säkrare underlag för beskattning av tjänsterna kan uppnås. När det gäller avgränsningen av definitionen av taxitrafik gentemot samåkning motiveras den av utvecklingen mot delningsekonomi och nya former för detta.

Förvaltningen uppfattar det som att förslagen och betänkandet som helhet innebär vissa nya regler, klargöranden och definitioner som kan bidra till att tydliggöra förutsättningar, underlätta kontroll och klargöra vissa avgränsningar gällande taxibranschen. Detta bedömer förvaltningen som positivt. Förvaltningen har inte tillräckliga förutsättningar för att mer ingående kunna bedöma förslaget och har därför i övrigt inga synpunkter på betänkandet

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 31 januari 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm Business Region AB:s (SBR) remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Det är SBR:s uppfattning att en utveckling av lagstiftningen inom taxiområdet är en förutsättning för att komma till rätta med de utmaningar som finns inom näringen. De stora problem som Stockholm tidigare upplevt med friåkare och svarttaxi, som lett till mycket höga kostnader för i första hand besökare till staden som därmed luras, har minskat. Bolaget understryker att detta ger Stockholm ett dåligt rykte som destination och påverkar inte bara hur privatresenärer väljer att betygssätta, skildra eller rekommendera staden. Även kongressarrangörer har uttalat att man inte tänker förlägga kongresser till Stockholm om inte taxiproblemet upphör. Utredningen föreslår en del åtgärder som förhoppningsvis leder till ytterligare skärpning, men bolaget menar att frågan om oskäligen belopp för taxiresor fortsatt är en mycket angelägen fråga och bör följas av och prioriteras av myndigheterna. Sådant som polisiära åtgärder bör vara en angelägen uppgift.

Bolaget vill också lyfta fram möjligheten att anvisa godkända bolag på allmän platsmark. Det ger en möjlighet att på viktiga platser säkerställa att tillfälliga besökare av misstag inte blir lurade.

Samtidigt är bolaget väl medvetet om att utvecklingen inom digitalisering och delningsekonomi inte går eller för den delen bör stoppas. Bolaget ser positivt på förslaget om att möjligheten till dispens på taxameterutrustningen tas bort. Ur ett likabehandlingsperspektiv stärks jämlikheten och rättssäkerheten, samtidigt kan teknikutvecklingen nyttjas på ett mer effektivt sätt än idag. Det är även klokt att man redan från början fokuserar på att den nya kontrollutrustningen "särskild utrustning för taxifordon" ska vara kostnadseffektiv och lätt att använda och administrera för användarna. Det är positivt och viktigt ur de många små taxiföretagens perspektiv då en ökad byråkrati och höga kostnader kan leda till att småföretagen slås ut från marknaden. Det är även en viktig del i arbetet för att motverka den svarta marknaden och ge bättre konkurrensvillkor (bilaga 1).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen välkomnar de förslag som lämnas i betänkandet om taxi och samåkning.

Ungefär tio procent av de aktörer som har taxitrafiktillstånd har dispens från kravet att ha taxameter. För att skapa likabehandling är det bra att ta bort möjligheten till dispens från taxameterkrav, vilket också SBR anser. Koncernledningen bedömer att förslaget gynnar seriösa aktörer och leder till förbättrad konkurrens.

Förslaget om att kunderna måste beställa körningar för taxifordon som inte använder taxameter via en beställningscentral, kan underlätta både skattekontroller och öka tryggheten. Koncernledningen anser också det kan underlätta för kunderna att få fasta priser på resor i förhand för att möjliggöra bedömningar om dessa är rimliga eller inte.

Vad gäller samåkning anser koncernledningen att det är ett bra förslag med tydliga gränser mot taxitrafik, som inte hindrar samåkning i utifrån dess positiva aspekter. Samåkning är positivt om det kan bidra till färre bilresor och minskade klimatutsläpp.

SBR påpekar att frågan om oskäligen belopp för taxiresor fortsatt är en mycket angelägen fråga som bör följas och prioriteras av myndigheterna. Koncernledningen delar denna analys.

I kommunfullmäktiges budget för 2017 framgår att staden har målsättningar om att stockholmarnas upplevda trygghet ska öka, att stadens transporter ska ha mindre klimatpåverkan samtidigt som staden växer samt att Stockholm ska vara en stad som attraherar besökare. Koncernledningen bedömer att en moderniserad lagstiftning för taxi och samåkning kan bidra till att uppfylla dessa målsättningar.

För mer utförliga synpunkter hänvisar koncernledningen till SBR:s svar.

Reservationer m.m.

Servicenämnden

Reservation anfördes av Henrik Sjölander m.fl. (alla M) enligt följande.

- 1 Förvaltningens förslag till beslut avslås.
- 2 Att som svar på remissen anföra följande:

I taxiutredningens betänkande från regeringen presenteras förslag till nya regler på taxiområdet och förtydliganden för de regler som finns för samåkning mellan privatpersoner. Det är en välkommen utredning inte minst mot bakgrund av de oklarheter som råder gällande skatter och regelverk i förhållande till tjänster där privatpersoner delar, lånar och hyr varor och tjänster av varandra.

I de nuvarande reglerna för att bedriva taxiverksamhet krävs bland annat att bilen är utrustad med taxameter, att föraren ska tillhandhålla en taxilicens och bilen måste vara registrerad som taxi. Moderaterna anser att taxibranschen har en stor potential att skapa fler jobb och sänka trösklarna till arbetsmarknaden inte minst för personer som annars hade varit långt ifrån arbetsmarknaden. För det krävs dock en förändrad lagstiftning som är kompatibel med ny teknik och som underlättar för fler att bedriva taxiverksamhet. Moderaterna hade därför önskat att utredningen utgått från ett bredare perspektiv. Exempelvis borde utredningen granskat huruvida privatpersoner som har körkort, är ostraffade och har rätt försäkringar kan köra personer mot betalning. Även kravet på taxameter och dekaler på bilen borde utredas vidare. Så länge faktura eller prisuppgift skickas till kunden borde exempelvis inte taxameter vara behövligt. Det är naturligtvis viktigt att företag gör rätt för sig, men även lagstiftningen måste uppdateras. Den får inte vara ett hinder för innovation och ny teknik.

För Stockholms del öppnar ny teknik för en modern storstad med möjligheter för alla. Det handlar inte bara jobben utan också miljön. Genom att modernisera lagstiftning och sänka trösklarna in till taximarknaden kan vi minska trängsel och utsläpp i innerstaden när bildelandet ökar.